

prišli tudi, če starostno stopnjo bralcev dvignemo), ugotovimo, da so naši knjižni junaki monobarvni – beli odrasli in beli otroci. Šele v zadnjem času se kažejo (založniške) težnje po upoštevanju različnosti na vseh možnih področjih, kar je bržkone posledica zahtev tujega trga. Če se še za trenutek pomudim pri barvah – ne kože, pač pa knjige; ilustratorica Maša Kozjek, ki ji upodabljanje prizorov iz družinskega življenja ni tuje, se je odločila za zemeljske tone, predvsem za oranžno, rdečo in rjavo. Po eni strani s tem zajame geografski moment zgodbe, lovi torej savanski afriški duh (ne smemo pozabiti, da bi bila sicer barvna paleta Kenije lahko tudi belo-modro-turkizna, saj je del države obmorski), po drugi pa ji to pride prav tudi pri ustvarjanju tople, prijazne, varne in ljubeče atmosfere, ki preveva Nalino zgodbo: »Zdaj smo skupaj in nihče ne bo nikamor odšel. Ti boš ostala z nama in midva s tabo.«

Legendarna knjižna zbirka Čebelica, ki redno skrbi za kakovostno raznovrstnost, tako kar se tiče literarnih vrst kot nabora avtorjev, je torej letos postregla z dvema izstopajočima knjigama – na eni strani s prvencem, torej z *Nalo*, ki v naš prostor prinaša deloma novo in deloma redko naslovljeno in zato zelo dobrodošlo tematiko, ob njej pa še z *Drevesom* Tomaža Pengova in ilustracijami Polone Lovšin, s čimer so obeležili sedemdesetletnico rojstva velikega kantavtorja.

Gaja Kos

1000 UND 1 BUCH 2018

Osrednja tema **prve številke** avstrijske revije *1000 in 1 knjiga* je posvečena blagu, snovi v literaturi. V prvem prispevku *Nachdenken über Stoffe* (Razmišljanje o blagu) Annette Kautt osvetli nekatere

značilnosti snovi v literarnih delih. V nekaterih delih se neka snov izrabi, v nekaterih ostane stoletja neokrnjena, kot so na primer mitološka, religiozna, zgodovinska dela, pa tudi v nekaterih sodobnih literarnih delih. Kar nekaj snovi iz preteklih del je uporabljenih, posodobljenih in prirejenih v sodobni literaturi, pri čemer pa nekateri avtorji niso bili uspešni in je vprašanje, kako taka dela sprejemajo današnji mladi. Kaj bodo npr. odnesli otroci od posodobitve Grimmov *Rdeče kapice* v slikanici iz leta 2017 Sebastiana Menschenmoserja *Rotkäpchen hat keine Lust* (Rdeča kapica nima nobenega veselja), v kateri Rdeča kapica nima nobenega veselja, da bi kaj nesla babici za rojstni dan. Volk je nad tem tako zgrožen, da sam speče babici pecivo, se z njo spoprijatelji in poslej tudi skupaj zaživita. Za skrbno posodobitev in uspešno predelavo snovi pa navaja zgodbo o svetem Martinu v verziji Heinza Janischa z ilustracijami Brigitte Heiskel *Der rote Mantel. Die Geschichte vom Heiligen Martin* (Rdeč plašč. Zgodba o svetem Martinu) iz leta 2015, v kateri je zgodba o svetniku povezana z otrokom Amirjem, ki je begunec.

Susan Kreller opiše v svojem prispevku *Eine Greisin am Altglascontainer* (Starka ob zabojniku za staro steklo) nekaj del, ki jih povezuje rdeča nit. Tako kot rdeča nit, starka, ki nese prazno steklenico v zabojnik, v filmski trilogiji Krzysztofa Kieślowskega *Tri barve* (Tri barve), so tudi v literaturi opusi ali pa posamezna dela avtorjev, ki jih povezuje rdeča nit, kot na primer pri Roaldu Dahlu, Janoschu, Christini Nöstlinger, Benu Pludri in še nekaterih.

Nemška pisateljica Holly-Jane Rahlens opisuje v prispevku *Ein Monster namens Plot* (Pošast z imenom Plot) svoje dileme med pojmom *plot in story* (zaplet in zgodba), ko snuje novo literarno delo. Na koncu ji vendarle uspe, kot če bi šivala, iz velikih in majhnih vbdov

narediti lepo novo obleko. Pisateljica je leta 2003 prejela Deutscher Jugendliteraturpreis za mladinski roman *Prinz William, Maximilian Minsky und ich* (Princ William, Maximilian Minsky in jaz), po katerem je bil posnet tudi film.

V prispevku *Massgeschneidert* (Ukrojeno po meri) piše nemška pisateljica Kirsten Boie o izzivih, zgodbah, snovi, temah in motivih, ki jo vodijo, ko piše za bralce določene starostne skupine. Zaveda se, da vsak pisatelj, ko piše za določeno starostno stopnjo, piše po svojih nagibih, težko pa je reči, kateri način je tisti čisto ta pravi.

H kreacijam iz blaga sta pravljico pristopili Michaela Weiss s celostransko ilustracijo in Tamara Bach z zgodbo *Schnittmuster* (Kroj). V prispevku *Literarische Illustration* (Literarna ilustracija) se je Michaela Weiss razgovorila v pogovoru s Silke Rabus in veliko povedala o svojem delu, knjižni ilustraciji.

V pogovoru s Petrom Rinnerthalerjem v prispevku z naslovom *Der rote Faden im Sachbuch* (Rdeča nit v poučni knjigi) predstavi strokovnjakinja za poučno literaturo Bettina Deutsch-Dabernig po njenem mnenju nekaj najboljših poučnih knjig zadnjega časa in poudari njihove kvalitete, zaradi katerih so tudi dobro sprejete pri bralcih. Izbirala je med poučnimi knjigami, ki so prejele ali bile nominirane za najpomembnejše nagrade za mladinsko literaturo v Avstriji in v Nemčiji.

V prispevku *Harry Potter und die Flut der Mittelmässigkeit* (Harry Potter in poplava povprečnosti) opozarja knjigarka Sandra Rudel na preusmeritev nemških založb iz kvalitete v kvantiteto, v kar konfekcijsko produkcijo mladinskih knjig. Še 1997, v letu pred nemško izdajo Harryja Potterja, je izšlo v Nemčiji 3090 mladinskih knjižnih novitet, dvajset let pozneje pa izide preko 8000 novih naslovov. Založbe, ki so imele prej vsaka svoj jasen program, so se v želji po

izdaji uspešnic posplošile, za njihove izdaje je postalo pomembno, da zablestijo, pa čeprav le za kratek čas.

Jana Sommeregger v prispevku *Pink* (Rožnato) opiše množično uporabo rožnate barve, ki je prevladala ne le kot barva oblačil za deklice. Industrija jo je razširila tudi na kozmetiko, prehrano, pohištvo, elektroniko, časopise, filme in tudi knjige. Kar je bilo prej preprosto za otroke, je sedaj ločeno po spolu, torej za deklice ali pa za dečke. Različnost je vidna že v zunanji podobi in v vsebini knjige. Je pa že opaziti, da se stvari spreminjajo in nekatere založbe ne želijo več ločevati otrok po spolu, ampak želijo s svojimi izdajami doseči z zanimivimi vsebinami otroke obeh spolov. In roza zadnja leta postaja barva, ki se je zavestno poslužujejo protestniki, politični aktivisti, ne glede na spol. Tudi ime Roza, pri čemer se spomnimo na Roso Parks ali na Roso Luxemburg, nosijo tudi v literaturi, v številnih slikanicah in knjigah za otroke, zanimive in samozavestne knjižne junakinje.

Elisabeth von Leon analizira v prispevku *Tapetenwechsel* (Menjanje tapet) nekaj filmov, ki so nastali kot priredbe mladinskih literarnih del. Pozornost je usmerila na to, koliko se je priredba na platno držala literature in koliko se je od nje oddaljila z upoštevanjem pravil literarnega in filmskega jezika.

Tudi v mladinski literaturi so dela, ki opisujejo goloto. Christina Pfeiffer-Ulm je za prispevek *Nackt* (Gol) izbrala nekaj knjig, v katerih je golota tako v tekstu kot v ilustraciji lahko prikrita na najrazličnejše načine ali pa odkrito prikazana, pa naj gre za biblijski tekst o Adamu in Evi ali za Andersenova *Cesarjeva nova oblačila* ali pa za sodobne zgodbe.

Ingrid Tomkowiak v prispevku *Präsenz des Stofflichen* (Navzočnost snovnega) pokaže na pomen materialnosti v animiranih filmih. Že od začetka je animiran film povezan z ročnim delom.

Sem sodijo risanje, slikanje, rezanje, gnetenje, šivanje, pletenje, sestavljanje. Materiali, kot so papir, karton, celuloz, silikon, blago in volna, so vidni del scene. Asociacijo na ročno izdelavo s pristnimi in otipljivimi stvarmi ter draž improvizacije zasledimo tudi v računalniško animiranih filmih.

Rolf Erdorf prevaja iz nizozemščine v nemščino tudi mladinsko literaturo. V prispevku *Von innen her die Form wiedererschaffen* (Iz notranjosti znova do oblike) opiše svoje prevajanje poezije, pri čemer je pozoren na to, da se sam poglubi in upošteva notranje občutke pesnika, ko je ustvarjal poezijo.

Avstrijski pisatelj Heinz Janisch pa je v prispevku *Mein Notizbuch und ich. Eine komplizierte Beziehung* (Moja beležnica in jaz. Zapleten odnos) pristržno opisal svojo odvisnost od beležnice.

Med številnimi predstavitvami novjših mladinskih knjig je tudi lepa bera poučnih, med njimi tudi knjiga Karoline Kuhla *Fake News* (Lažne novice), ki je izšla leta 2017 pri založbi Carlsen iz Hamburga. Franz Derdak jo priporoča v branje ne le mladim, ampak tudi odraslim.

V drugi številki so osrednji prispevki ubrani na avtobiografije in biografije. V prvem prispevku *Was heisst ich für die Generation Selfie?* (Kaj pomeni jaz selfi generaciji?) predstavi in pojasnjuje Beate Grossegger, predsednica Inštituta za raziskovanje mladinske kulture na Dunaju (Institut für Jugendkulturforschung) številne možnosti družbenih omrežij, v katere se vključujejo mladi, da bi predstavili sebe, in to tako, da bi izstopali iz povprečja.

Strnjen pregled pisanja biografij in avtobiografij skozi zgodovino poda Birgit Dankerk v prispevku *Biographie schreiben* (Pisati biografijo). Pri tem posveča pozornost družbenim spremembam in potrebam časa, kar je vplivalo na

pisanje življenjepisov tako pri izbiri oseb kot pri načinu pisanja, ki danes zahteva resničnost in preverjanje podatkov. Z nekaj izbranimi knjižnimi primeri pokaže uspešne sodobne biografije in avtobiografije, ki so namenjene današnji mladi generaciji.

Simone Kreamsberger je za svoj prispevek *Her Story* (Njena zgodba) izbrala nekaj zanimivih novjših biografij žena, ki so namenjene mladim bralcem. Lahko so to biografije posameznic, kot na primer biografija o Astrid Lindgren Agnes-Margrethe Bjorvand & Lise Aisato *Astrid Lindgren. Ihre fantastische Geschichte* (Astrid Lindgren. Njena fantastična zgodba. 2018) in več biografij o Malali Yousafzai. Lahko pa so v eni knjigi zbrane biografije več izjemnih žensk, znanstvenic, raziskovalk, političark, umetnic, ki so se izkazale na svojih področjih, kot v knjigi Kate Pankhurst *Fantastically Great Women Who Changed The World* (Fantastične velike ženske, ki so spremenile svet. 2016) in v knjigi Luise Berg-Ehlers *Berüimte Kinderbuchautorinnen und ihre Heldinnen und Helden* (Slavne mladinske pisateljice in njihove junakinje in junaki. 2017) in v še nekaj drugih knjigah.

Francoski ilustrator Benjamin Lacombe je s svojim posebnim likovnim izrazom dal tudi poseben pečat biografijam. O nekaterih Lacombovih slikaniških mojstrovinah, v katerih je prikazal zanj pomembne detajle, ki osvetljujejo značaj osebe in čas v katerem je živela, in ki naj bi, celo na malo nenavaden način, pritegnili pozornost bralcev in jim pomagali razumeti osebo, ki ji je posvečena knjiga, piše Christina Pfeiffer-Ulm v prispevku (*Ab-*) *Bilder des Lebens* (/Od-/slikave življenja).

V zadnjih desetletjih se je prav v stripu pojavilo opazno veliko število avtobiografij. Kako so sami sebe predstavili nekateri vidni avtorji stripov, kot so Justin Green, Robert Crumb, Art Spiegelman

in Lynda Barry, vsi iz ZDA, David B. (Beauchard) iz Francije, in Birgit Weyhe in Magdalena Kaszuba, obe iz Nemčije, opiše Martin Reiterer v prispevku *Mein gezeichnetes Ich* (Narisani Jaz).

O svojem pristopu k ustvarjanju biografskih stripov je v pogovoru s Petrom Rinnerthalerjem spregovoril Reinhard Kleist, eden najpomembnejših avtorjev stripov v Nemčiji. V naslovu prispevka *Cave, Cash, Castro, Samia & ich* so ime-na oseb, katerim je posvetil svoje delo. To so avstralski glasbenik Nick Cave, ameriški country pevec Johnny Cash, kubanski politik Fidel Castro in somalij-ska atletinja Samia Jusuf Omar. Njegov opus izdanih in nagrajenih stripov, tudi biografskih, je še obsežnejši, snuje pa tudi že nove.

Biografska ali pa avtobiografska pripoved je lahko podkrepljena in dokumentirana s fotografijami. V nekaterih primerih je kombinacija fotografij in ilustracij, ki kot dokumenti in kot likovna govorica obogatijo zgodbo. V prispevku *Das ist eine alte Geschichte!* (To je stara zgodba!) opiše Silke Rabus nekaj slikanic, v katerih imajo pomembno mesto fotografije.

Nemška pisateljica Stefanie Höfler se v prispevku *Ich, ich und noch mal ich?* (Jaz, jaz in še enkrat jaz?) pogovarja s svojimi radovednimi knjižnimi junaki, pri čemer se razkrije, da je vsakemu od njih dala del sebe ali pa vsaj to, kar si je želela, da bi bila.

Nemški pisatelj Nils Mohl je za svojo knjigo iz leta 2011 *Es war einmal Indianerland* (Nekoč je bila to dežela Indijancev) prejel leta 2012 Deutscher Jugendliteraturpreis. Po knjigi je bil leta 2017 posnet film, pri katerem je bil sam tudi soavtor scenarija. Osebo izkušnjo avtorja teksta in soavtorja scenarija pri prenosu tega literarnega dela na film ter moč izraza v literarnem jeziku in moč izraza v filmskem jeziku je opisal v prispevku *Traumlandschaften mit*

Kopfkinofiguren (Sanjske dežele z umišljenimi liki).

Za nagrado Österreichischer Kinder- und Jugendbuchpreis 2018 je kandidiralo 61 knjig. Slike naslovnice štirih knjig, ki so nagrado prejele, in desetih knjig iz ožjega izbora so objavljene na notranji strani platnic. V reviji so recenzije glavnih nagrajenk.

O nagrajeni knjigi avstrijske pisateljice Sarah Michaelae Orlovský *ich #wasauchimmerdasheissenmag* (jaz #karkoližetopomeni. Innsbruck/Wien: Tyrolia, 2017) piše več recenzentov. Zgodba o petnajstletni deklici, ki si zastavlja vprašanja o sebi in svoji prihodnosti, se optimistično konča z njenim spoznanjem, ko dobi sestrico. Jana Sommeregger uporabi v prispevku *Lebenslänglich* (Vse življenje) to knjigo ob razmišljanju o dolžini (avto-)biografskih tekstov.

Z vprašanji mladih, ki si jih zastavljajo sami sebi pri iskanju svoje identitete, se sooča kar nekaj mladinskih knjig. Raznolikost jim omogočajo nekateri aspekti, kot so pripoved v prvi osebi, časovna distanca, zanesljivost pripovedovalca. Daniela Frickel in Thomas Mayerhofer sta to prikazala z analizo štirih novejših knjig, med njimi tudi nagrajene knjige *ich #wasauchimmerdasheissenmag* v prispevku *Wer bin ich – und warum bin ich, wie ich bin?* (Kdo sem – in zakaj sem, kot sem?).

Heidi Lexe poudari v prispevku *Papertown und Staycation* (Papirnato mesto in Brez počitnic) pomembno vlogo zapiskov pri odkrivanju in razpoznavanju osebe. Kot primera navede knjigi: *Margos Spuren* (Margine sledi, v originalu: *Paper Towns* (Lažna mesta) avtorja Johna Greena in *ich #wasimmerdasau-chheissenmag* avtorice Sarah Michaelae Orlovský.

O drugi nagrajeni knjigi *Die Stadt war nie wach* (Mesto ni bilo nikoli budno. Wien: Zaglossus 2017) pisateljice Lilly

Axter, ki je namenjena bralcem od 14. leta naprej, in govori o prijateljstvu treh deklet in dveh fantov, med katerimi pride do problemov, ki lahko to prijateljstvo skrhajo, piše Franz Lettner v prispevku *5 mal 1 macht ALLE FÜNF* (5 krat 1 da PETORKO).

Tretja nagrajena knjiga je delo *Tintenblaue Kreise* (Kot črnilo modri krogi. Wien: Luftschacht 2017) Michaela Roherja. O knjigi se z avtorjem pogovarja Klaus Nowak v prispevku *Con un accento Italiano, si?* (Z italijanskim poudarkom, ja?). Pogovoru v prispevku *Ein bisschen speziell* (Nekoliko posebno) doda še svoje mnenje o knjigi: to je zgodba o ljubezni in zgodba o mobingu in je namenjena bralcem od 12. leta starosti dalje.

O četrti nagrajenci, slikanici *Duhuu? Hast du mich lieb?* (Tiii? Me imaš rad? Innsbruck/Wien: Tyrolia 2017) avtoric Gabi Kreslehner in Verene Ballhaus, namenjeni bralcem od 3. leta dalje, piše Christina Pfeiffer-Ulm. Odgovor na vprašanje iz knjige je preprost: ja. In to vedno in ob vsaki priliki.

Prvi dobitnik nagrade za otroško poezijo, imenovano po avtorju Josefu Guggenmosu, je nemški pesnik in pisatelj Arne Rautenberg. Nagrado je prejel za pesniško zbirko *unterm bett liegt ein skelett gruselgedichte für mutige kinder* (pod posteljo leži okostnjak srhljive pesmi za pogumne otroke) z ilustracijami Nadie Budde. V prispevku *Warum die Dinge so sind wie sie sind* (Zakaj so stvari take kot so) s Franzem Lettnerjem razpravljata o nagradah, o literarnih srečanjih z otroki, o poeziji za otroke in o pomembni vlogi humorja v otroški poeziji.

Med novejšimi mladinskimi knjigami, ki so predstavljene v tej številki, je več otroških in mladinskih knjig z biografsko vsebino.

Malo pred izdajo **tretje številke** so v uredništvu izvedeli za smrt ene

najuglednejših in najpomembnejših avstrijskih mladinskih pisateljic Christine Nöstlinger.

Avtorji prispevkov se v tej številki posvečajo temi, ki je prisotna tudi v mladinski književnosti in ki opisuje končnost nekega obdobja, končnost medsebojnih odnosov. Končnost je povezana s predhodnim odštevanjem (countdown), ki ga še posebej spremljamo od startov vesoljskih raket in je konec odštevanja pravzaprav pomenil nek nov začetek za človeštvo. Danes ta optimizem slabi, zaradi segrevanja zemlje pomeni odštevanje približevanje koncu.

Anna Stemmann je za svoj prispevek *Abzählen, runterzählen, hinerzählen* (Preštevanje, odštevanje, štetje) izbrala nekaj knjig, od slikanic do knjig, ki so namenjene mladostnikom, v katerih so dogodki v zgodbah povezani s štetjem. Lahko je to zgodba o potovanju več prijateljev, ki pa se med potovanjem izgubljajo, lahko je zgodba o doživljajsko bogatih, od starša odmerjenih desetih minutah, ko mora knjižni junak biti v postelji, lahko je preštevanje pacientov in čakanje, da boš na vrsti pri zdravniku, lahko je štetje nekoga, ki čaka, pa niti ne ve, na kaj čaka.

Alexander Pommer je za svoj prispevek *Mein Avatar und ich* (Moj Avatar in jaz) izbral in opisal nekaj knjig za mladostnike, v katerih igrajo računalniške igre osrednjo vlogo in v katerih so junaki razpeti med virtualnimi avanturami in resničnim življenjem.

Distopija je v knjigah za mladostnike že nekaj let dobro bran žanr. Pojavlja pa se vse pogosteje tudi v slikanicah, ki so vendarle namenjene najmlajšim bralcem, čeprav se uveljavljajo tudi kot literatura za bralce vseh starosti. Claudia Sackl je v svojem prispevku *Apokalypse im Bilderbuch* (Apokalipsa v slikanici) predstavila nekaj knjig z distopično vsebino. Knjigo Shauna Tana *Izgubljena stvar* opredeli kot socialno distopijo, knjigo

Torbena Kuhlmann *Maulwurfstadt* (Mesto krto) in knjigo Helen Ward in Marca Crasteja *Varmints* (Malopridnež) pa kot ekološko distopijo. Izrazno moč nosi likovni del.

Postapokaliptični čas je za vse, ki jih pa ni ostalo veliko, izjemno težak in mučen. V razmerah, ko vsakdo skrbi le za svoje preživetje, je težko komu zaupati, ni solidarnosti, ni povezovanja, prijateljstev se raje ne sklepa, mladi, ki ne vedo, kakšen je bil svet njihovih staršev, ki ne obstaja več, se še težje znajdejo. Manuela Kalbermatte je v prispevku *Von der Liebe in der Endzeit* (O ljubezni ob koncu sveta) zbrala in predstavila nekaj del, ki opisujejo čas po veliki katastrofi.

O knjigah, v katerih zgodba temelji na situaciji, kjer se mladi junak ali junakinja srečata z nasprotnikom, ki uničuje, s samo smrtjo, in jo skušata premagati, piše Christina Pfeiffer-Ulm v prispevku *Ich bin Feuer, ich bin der Tod* (Sem ogenj, sem smrt).

V mladinski literaturi se pojavljajo tudi vsebine, ki opisujejo amok situacije. Heidi Lexe je za prispevek *Sechs Minuten und zwanzig Sekunden* (Šest minut in dvajset sekund) izbrala nekaj knjig in filmov, ki opišejo morilske pohode in posledice, še posebej preživelih, ki so jih grozljivi dogodki zaznamovali za vselej, in zgodbe, ki opišejo posameznika pred njegovim pobesnelim strahotnim dejanjem.

V prispevku z naslovom *Aus. Ende. Schluss.* (Končano. Konec. Zaključek.) je Klaus Nowak izbral in komentiral zanimiv pregled zaključnih stavkov v nekaterih literarnih zgodbah. Stavki, ki zgodbo zaključujejo, so za bralca lahko sprejemljivi, lahko ga presenetijo, celo razjezijo, lahko pa pustijo zgodbo odprto, brez jasnega konca.

Peter Rinnerthaler obravnava v prispevku *Zurück ... zum Start?!* (Nazaj ... k začetku?!) nekaj slikanic, med njimi tudi priljubljene slikanice iskalnice (die

Wimmelbücher), ki so namenoma kreirane tako, da spodbujajo otroke, naj jih, ko pridejo do konca, znova in znova preberejo in pregledajo od začetka do konca. Nekaj slikanic na zadnji strani kar direktno nagovori otroka ali tistega, ki otroku knjigo bere, s stavkom *Se enkrat!* ali *Začni znova.*

Nemška ilustratorica Miriam Zedelius v pogovoru s Franzem Lettnerjem govori o svojem delu, o sodelovanju s pisatelji, s katerimi skupaj ustvarja knjigo, o svojem odnosu do mladih bralcev in kaj jim želi sporočiti, kadar je sama ustvarjalka zgodbe in ilustracije. Meni, da naj bi bila slika nekaj več kot le odsliskava, naj bi opazovalca kot neke vrste skrivna vrata popeljala v brezmejen svet njegove fantazije. Ta njena misel je tudi naslov prispevka *Welt ohne Seitenrand* (Svet brez stranskega roba). Večkrat nagrajena umetnica je v reviji predstavljena tudi z eno od svojih ilustracij na celotni drugi strani revije.

Revija 1001 knjiga praznuje 20-letnico obstoja. Vsebinska **četrt številka** je posvečena temu jubileju. Glavni urednik revije Franz Lettner v uvodniku predstavi sodelavce, ki prispevajo svoj delež pri vsebinskem delu revije, in sodelavce, ki omogočajo, da revija izide štirikrat na leto. Sicer pa je tokratna številka revije številka seznamov, in to domišljenih in zanimivih.

S prvim člankom *Listen lesen* (Branje seznamov) nas Agnes Blümer povede v poetiko literarnih seznamov v knjigah za otroke in mladino. Sezname se pojavijo v poeziji za otroke, sezname so v slikanicah, tudi v iskalnicah, sezname, ki so v zgodbah za mlade, odkrivajo svet reda ali pa nereda, pa tudi stisko mladih.

Med več kot 40 sezname, ki so jih pripravili sodelavci magazina, so: – naj črke za ABC knjigo, – naj slušne knjige, – naj pesmi iz mladinskih filmov, – naj literarne knjižničarke in knjižničarji, – naj

biografije, – naj poučne knjige, – naj pretkani junaki, – naj stripi, – naj otroška poezija, – naj knjige Christine Nöstlinger itd.

Na prestižni drugi strani magazina objavlja nemška pisateljica Tamara Bach seznam tridesetih razlogov, zakaj ima najboljši poklic na svetu.

Med predstavitvami novejših knjig za otroke in mladino nam Franz Lettner priporoča nekaj knjig poezije za mlade, saj poezija sodi v naš vsakdan, kot je naslovil svoj prispevek *Poesie gehört in den Alltag*. V prispevku poroča o srečanju avstrijskih in nemških pesnic in pesnikov v Mednarodni mladinski knjižnici v Münchnu leta 2016. Namen srečanja, z motom *Mehr Gewicht fürs Kindergedicht* (Več teže otroški poeziji),

je bil, da spesnijo nove pesmi in jih v živo predstavijo publiki. Leto kasneje so bile pesmi obogatene z ilustracijami in nastala je antologija *Ein Nilpferd steckt im Leuchtturm fest* (Povodni konj tiči v svetilniku). Kako pa naj otroška lirika postane del vsakdanjika? Ena od možnosti je tedenski koledar otroške poezije, ki ga od leta 2011 izdaja Mednarodna mladinska knjižnica in ki predstavlja pesmi v originalnem jeziku in v prevodu in pripadajoče ilustracije iz vsega sveta.

Franz Lettner objavlja tudi ime dobitnika nagrade Josefa Guggenmosa za poezijo za otroke 2018. Nagrajenec je avstrijski pesnik Michael Hamerschmidt.

Tanja Pogačar